

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Διεθνών Σποδών Επικοινωνίας & Πολιτισμού		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών & Περιφερειακών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΣ ΚΩΔ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ατζέντα των Η.Ε. για τη βιώσιμη ανάπτυξη: Οι πολιτικές, νομικές & οικονομικές διαστάσεις των 17 στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα ειδικού υποβάθρου, εξειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική Δυνατότητα εξετάσεων για φοιτητές ERASMUSστην Αγγλική και Γερμανική γλώσσα		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://openeclass.panteion.gr/courses/TME232/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γενική παρουσίαση και στόχος του μαθήματος

Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) και 169 υποστόχοι στους οποίους εξειδικεύονται υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της 70ης ΓΣ των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015. Πρόκειται για μια συνολική παγκόσμια προσπάθεια με ορίζοντα το 2030, στη βάση της κοινής, αλλά διαφοροποιημένης ευθύνης των κρατών της διεθνούς κοινότητας. Αφορά τόσο τις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες, ενώ λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές εθνικές πραγματικότητες και τα επίπεδα ανάπτυξης. Η Ατζέντα 2030 προωθεί την ενσωμάτωση και των τριών διαστάσεων της βιώσιμης ανάπτυξης – κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική – σε όλες τις τομεακές πολιτικές, προάγοντας παράλληλα τη διασύνδεση και τη συνοχή των σχετικών με τους Στόχους πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων Αποσκοπεί επίσης στο να συμβάλλει στην υλοποίηση των ήδη υπάρχουσών διεθνών και περιφερειακών ρυθμίσεων.

Αντικείμενο του μαθήματος συνιστά η εξέταση του περιεχομένου και της υλοποίησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, υπό το πρίσμα των πολιτικών, νομικών και οικονομικών πτυχών τους, σε συνδυασμό με τη διακυβέρνηση σε διεθνές, περιφερειακό (ευρωπαϊκό) και εθνικό επίπεδο. Ζητούμενο αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με την έννοια και τα ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς επίσης και η γνώση και η κατανόηση των απαιτήσεων και προϋποθέσεων, αλλά επίσης, και των διαδικασιών, των μέσων και των εργαλείων κ.λπ. που αξιοποιούνται στο συγκεκριμένο πεδίο τόσο σε διεθνές όσο και σε περιφερειακό και εν προκειμένω ενωσιακό επίπεδο. Υπογραμμίζεται συγχρόνως η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της εφαρμογής των 17 Στόχων μέσω οικονομικών εργαλείων και δεικτών ώστε να επιτευχθεί η αποτίμησή τους ανά περιόδους αλλά και ανά στόχο (εκπαίδευση, κλιματική δράση, βιομηχανία, καινοτομία, υποδομές κ.λπ). Επίσης, παρουσιάζονται στρατηγικές επιλογές και περιεχόμενα πολιτικής, όπως προκύπτουν στη βάση ενός ευρύτερου σχεδιασμού, επιμέρους σχεδιασμών και προγραμματικών πλαισίων, αλλά και τα ζητήματα της διακυβέρνησης σχετικά. Τέλος εξετάζεται η υλοποίηση των ΣΒΑ στην Ελλάδα και οι προοπτικές που διανοίγονται σχετικά.

(3)

Τα παραπάνω παρουσιάζονται και αναλύονται στο πλαίσιο του μαθήματος μέσα από μια σύνθετη προσέγγιση από τη σκοπιά του δικαίου, της πολιτικής και της διακυβέρνησης, που φωτίζουν τις διαφορετικές πτυχές των προσπαθειών στο συγκεκριμένο πεδίο και επιδιώκουν συμπληρωματικές αναγνώσεις μια ιδιαίτερης πραγματικότητας. Η διεπιστημονική αυτή προσέγγιση προσιδιάζει προφανώς στο αντικείμενο του μαθήματος, είναι όμως επίσης χρήσιμη για την κατανόηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των τριών πυλώνων (οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού) στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης (από το διεθνές έως το τοπικό).

Παρότι καλύπτεται ένα μεγάλο εύρος ζητημάτων που συνδέονται με αντικείμενο, δεν επιχειρείται μια εξαντλητική ανάλυση και εμβάθυνση σε όλα τα επιμέρους πεδία και η εξέταση όλων των συναφών ζητημάτων. Αυτό θα υπερέβαινε προφανώς τις δυνατότητες, αλλά και τη στόχευση του μαθήματος. Η προσπάθεια επικεντρώνεται σε μια συστηματική εξέταση βασικών εννοιών και στοιχείων, ενώ πραγματοποιούνται και συζητούνται αναφορές σε επίκαιρες εξελίξεις, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Στο μάθημα προσκαλούνται επίσης experts/practitioners, οι οποίοι θα μεταφέρουν τη γνώση και εμπειρία τους και θα συνεισφέρουν στους στόχους του μαθήματος.

Σημασία του μαθήματος

Το μάθημα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για μια σειρά από λόγους. Αναφέρονται ενδεικτικά:

- Η αξία της επιστημονικής ενασχόλησης με τα ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης, λόγω του γενικού ενδιαφέροντος που παρουσιάζουν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματοποιείται στη βάση επιμέρους θεματικών ενοτήτων για τα παραπάνω ζητήματα. Οι ενότητες συνδέονται άρρηκτα και λειτουργικά μεταξύ τους, εξυπηρετώντας τους στόχους που τίθενται. Παρατίθενται ενδεικτικά, προκειμένου να οριοθετήσουν το πεδίο και το αντικείμενο/περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Εισαγωγή - Βιώσιμη ανάπτυξη: Εννοιολογικές προσεγγίσεις.
2. Πραγματικά ζητήματα: Αναγκαιότητες και επιλογές – Πρότυπα, συμπεριφορές και τάσεις.
3. Ιστορική εξέλιξη: Από την Έκθεση Brundtland στην υιοθέτηση της Agenda 2030.
4. Agenda 2030: Βασικές κατευθύνσεις και περιεχόμενα.
5. Η νομική κατοχύρωση της βιώσιμης ανάπτυξης σε διεθνές, ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και η νομική διάσταση των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης.
6. Οικονομική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης
7. Ανάλυση επιλεγμένων στόχων:
 - Ο Στόχος 5 για την ισότητα φύλων σε συνδυασμό με το οικονομικό όφελος και διασύνδεση με το Στόχο 1 σχετικά με τη Μηδενική φτώχεια.
 - Ο Στόχος 6 για τη διασφάλιση πρόσβασης στο νερό και σε συνθήκες υγιεινής – Σύνδεση με το δικαίωμα στο νερό και τις σχετικές εξελίξεις σε διεθνές και ενωσιακό επίπεδο.
 - Ο Στόχος 8 για την αξιοπρεπή εργασία και την οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το Στόχο 12 για την υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών.
 - Ο Στόχος 11 για τις βιώσιμες πόλεις υπό το πρίσμα και των σχετικών πρωτοβουλιών σε διεθνές και ενωσιακό επίπεδο για τις βιώσιμες πόλεις, σε συνδυασμό και με τον στόχο 9 για τις ανθεκτικές υποδομές.
 - Ο Στόχος 12 για την επίτευξη βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης και ο Στόχος 9 για την βιομηχανία και την καινοτομία.
 - Ο Στόχος 13 για την κλιματική δράση, σε συνδυασμό και με τον στόχο 7 για την πρόσβαση σε καθαρή και οικονομικά προσιτή ενέργεια.
 - Ο Στόχος 14 για τη ζωή στο νερό και Ο Στόχος 15 για τη ζωή στη στεριά.
 - Ο Στόχος 16 – Ανθρώπινα δικαιώματα, κράτος δικαίου και ισχυροί θεσμοί για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης.
 - Ο στόχος 17 «Συνεργασία για τους Στόχους».
8. Η χρηματοδότηση και τα εργαλεία αξιοποίησης για την εφαρμογή/υλοποίηση των 17 Στόχων.
9. Οικονομική αποτίμηση της εφαρμογής των 17 Στόχων του ΟΗΕ. Εργαλεία και δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης.
10. Η υλοποίηση των ΣΒΑ στην Ελλάδα.

(3) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Το μάθημα πραγματοποιείται στη βάση διαλέξεων με χρήση παρουσιάσεων PowerPoint, οι οποίες αναρτώνται εν συνεχεία στην πλατφόρμα του Πανεπιστημίου open eclass και είναι προσβάσιμες στις φοιτήτριες και τους φοιτητές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Πέραν της προσωπικής επικοινωνίας στο πλαίσιο των

	<p>εβδομαδιαίων παραδόσεων, η επικοινωνία με τις φοιτήτριες και τους φοιτητές για διευκρινίσεις σχετικά με το μάθημα πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς επίσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Πανεπιστημίου open eclass.</p> <p>Ακόμη, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν τους διδάσκοντες κατά τις ώρες υποδοχής φοιτητών.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος ΕργασίαςΕξαμήνου</p>
	<p>Παρακολούθηση διαλέξεων και συζήτηση εντός αίθουσας</p>	<p>39 ώρες</p>
	<p>Προετοιμασία των παραδόσεων, μελέτη βασικού εγχειριδίου και προτεινόμενης βιβλιογραφίας</p>	<p>39 ώρες</p>
	<p>Μη καθοδηγούμενη μελέτη, εκπόνηση εργασίας και προετοιμασία για εξετάσεις</p>	<p>102 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>180 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με την διαδικασία της γραπτής εξέτασης, στο πλαίσιο της οποίας εξετάζονται τόσο σε ζητήματα θεωρίας όσο και πρακτικής εφαρμογής</p> <p>Η εξέταση του μαθήματος γίνεται γραπτά χωρίς χρήση βιβλίων και σημειώσεων, στη βάση ερωτήσεων που οι φοιτήτριες και οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν.</p> <p>Οι φοιτητές ERASMUS εξετάζονται επίσης γραπτά, στη γλώσσα που επιλέγουν από τις προσφερόμενες δυνατότητες επιλογής.</p> <p>Σημειώνεται ότι ο τρόπος εξέτασης αναγράφεται αναλυτικά στο syllabus του μαθήματος, το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος στην αρχή του εξαμήνου.</p>	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασικό εγχειρίδιο

Δημαδάμα Ζ., (2021), Βιώσιμη Οικονομική Ανάπτυξη. Η Ενσωμάτωση των 17 Στόχων του ΟΗΕ (Οικονομικές και Περιβαλλοντικές Διαστάσεις), Εκδόσεις Παπαζήσης

Προτεινόμενη ενδεικτική βιβλιογραφία

Δημαδάμα Ζ., (2010), Οικονομία, Ανάπτυξη, Περιβάλλον. Θεωρητικές προσεγγίσεις

καιπολιτικές της Αειφόρου Ανάπτυξης, Εκδόσεις Παπαζήσης
Καΐλης, Α. Κ. (2020). Εξωτερική πολιτική της ΕΕ και η ενσωμάτωση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ. Νομικές και πολιτικές διαστάσεις, Νομική Βιβλιοθήκη
Πλατιάς, Χαράλαμπος (2021). Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη στην Ελλάδα, στο: Ελλάδα-Ευρωπαϊκή Ένωση. Μια σχέση μέσα από Σαράντα Κύματα 1981-2021, επιμ. Αρ. Πασσάς, Κ Αρβανιτόπουλος, Μ. Κοππά, εκδ. Πεδίο, Αθήνα, σελ. 384-394
Τσάλτας Γρ., (Επιμ.) (2017) , Περιβάλλον- Διεθνής προστασία : Πολιτική-δίκαιο-θεσμοί, Εκδόσεις Σιδερα
Χάλκος, Γ, (2013), *Οικονομία και Περιβάλλον. Μέθοδοι Αποτίμησης & Διαχείρισης*, Liberal Books.

Ξερόγλωσση βιβλιογραφία

Blewitt, J. (2018). *Understanding Sustainable Development*, 3rd edition, Routledge, London and New York
Bosselmann, K. (2020) "Sustainable Development Law" in E. Techera, J Lindley, K N Scott and A Telesetsky (eds) *Routledge Handbook of International Environmental Law*, 2nd edition, Routledge
Glass, L.-M.; Newig, J. Governance for Achieving the Sustainable Development Goals: How Important Are Participation, Policy Coherence, Reflexivity, Adaptation and Democratic Institutions? *Earth Syst. Gov.* 2019, 2, 100031. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.esg.2019.100031> (open access)
Forestier, O., Kim, R.E. (2020). Cherry-picking the Sustainable Development Goals: Goal prioritization by national governments and implications for global governance. *Sustainable Development*, 28 (5), 1269-1278, <https://doi.org/10.1002/sd.2082>(open access)
Huck Winfred, *Sustainable Development Goals, Article by Article Commentary*, Bloomsbury 2022.
Kanie, N. and Biermann, F. (eds) (2017). *Governing through goals: sustainable development goals as governance innovation*, The MIT Press, Massachusetts
Kanie, N.; Griggs, D.; Young, O.; Waddell, S.; Shrivastava, P.; Haas, P. M.; Broadgate, W.; Gaffney, O.; Kőrösi, C. Rules to Goals: Emergence of New Governance Strategies for Sustainable Development. *Sustain. Sci.* 2019, 14 (6), 1745–1749. <https://doi.org/10.1007/s11625-019-00729-1> (open access)
Kenny, Charles, and Mallika Snyder, (2017). *Meeting the Sustainable Development Goal Zero Targets: What Could We Do?* Center for Global Development, Working Paper 472. Washington, D.C.: Center for Global Development
Lim, Michelle, Peter Sogaard Jorgensen and Carina Wyborn. (2018), *Reframing the Sustainable Development Goals to Achieve Sustainable Development in the Anthropocene—a Systems Approach*. *Ecology and Society*, vol. 23, No. 3
Monkelbaan, J. (2019). *Governance for the Sustainable Development Goals Exploring an Integrative Framework of Theories, Tools, and Competencies*, Springer, Sinagapore
Thérien, J.-P.; Pouliot, V. Global Governance as Patchwork: The Making of the Sustainable Development Goals. *Rev. Int. Polit. Econ.* 2020, 27 (3), 612–636. <https://doi.org/10.1080/09692290.2019.1671209> (open access)
United Nations, Economic and Social Council. (2019), *Special Edition: Progress towards the Sustainable Development Goals Report of the Secretary-General*. 2019.
Zhang Tao, Haiming Yan, Jinyan Zhan, (2011), *Economic Valuation of Forest Ecosystem Services in Heshui Watershed using Contingent Valuation Method*. *Procedia Environmental Sciences* 13 (2012), Elsevier.

Special Issue

Politics and Governance (2021), *The 2030 Agenda for Sustainable Development:*

Transformative Change through Sustainable Development Goals? Vol. 9, No 1 (Full Issue, open access)

Ιστοσελίδες

<https://sdgs.un.org/>

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/744701582827333101/pdf/Understanding-the-Cost-of-Achieving-the-Sustainable-Development-Goals.pdf>

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

American Journal of Environment and Sustainable Development

Earth System Governance

Environment, Development and Sustainability

Environmental Development

Environment and Development Economics

Environmental Politics

Environmental Science & Policy

International Journal of Environment and Sustainable Development

Journal of Environmental Economics and Policy

Journal of Environmental Studies and Sciences

Review of Environmental Economics and Policy

Sustainability

Περαιτέρω κατευθύνσεις αναφορικά με πηγές και βιβλιογραφία δίδονται στις φοιτήτριες και τους φοιτητές στο πλαίσιο των διαφόρων ενοτήτων.